

som Grundlag for Disciplenes humanistiske Uddannelse, nu vil sætte den i kulturhistorisk Henseende betydningsfulde Litteratur i de nyere Sprog, særlig i Tysk og Engelsk, fordi disse Sprogs Litteratur ligger os nærmest og er os mest tilgængelig, og fordi vi ogsaa ellers har mest Brug for disse Sprog. I den Anledning fremsættes der da nu den Paastand, at paa denne Maade vil de nye Studenters Uddannelse blive bygget alt for overvejende og ensidigt paa gotisk-germanisk Grundlag, vor (d. v. s. deres) aandelige Horizont vil blive stærkt begrænset, og vi (d. v. s. de) vil blive isolerede fra hele det romanske Kulturomraade og fra det fælles europæiske Dannelsesgrundlag, hvilket sidste nærmere begrundes ved Henvisning til Franskundervisningens formentlige og Latinundervisningens virkelige Indskrænkning efter det nye Forslag. Alt dette forekommer nu mig at være ikke alene i høj Grad overdrevne, men ligefrem urigtige Paastande.

I den første Paastand vilde der, synes mig, kun da være nogen Mening, hvis den tyske og engelske Litteratur, man tænker paa at benytte ved Undervisningen, var ganske ensidig, jeg kunde næsten sige chauvinistisk, i sin gotisk-germaniske Karakter. Men enhver véd jo dog, at den Litteratur, som der her kan være Tale om, er saa langt som muligt fjernet fra at være af den Beskaffenhed. Den er tværtimod bleven til under den stærkeste Paavirkning og Befrugtning baade af Oldtidens Klassicisme, særligt Hellenismen, og i det mindste til Dels af den franske Romanisme i dennes bedste Tid. Netop derved har den faaet den *almennenneskelige* Karakter, der endog i særlig Grad egner den til at benyttes til det Formaal, hvortil man her vil bruge den. Kan man naa at faa vore lærde Skolers Disciple gennemtrængte og befrugtede af de store tyske og engelske Digteres og Historikeres Aand og Tanker, vil de sandelig ikke være brøstholdne ved den humanistiske Uddannelse, de saaledes vil faa, og deres aandelige Horizont vil ikke blive for begrænset. Særlig maa der gøres Indsigelse mod den Opfattelse af den paatænkte videregaaende Undervisning i Engelsk, hvorefter denne nærmest kun skulde have Betydning for Handelsfolk og industridrivende.

Men ikke nok med, at Uddannelsen aldeles ikke vilde blive ensidig, selv om man kun holdt sig til den omtalte tyske og engelske Litteratur; denne Dannelse vil dernæst faa et meget betydeligt Tilskud fra anden Side ved Undervisningen i Litteraturkundskab (paa Grundlag af gode Oversættelser, fordi der i Skolen ikke er Mulighed for at læse Værkerne i Originalsproget, naar andre uafviselige Krav skal tilfredsstilles). Jeg kan ikke andet end lægge overordentlig Vægt paa denne Undervisning; Erfaringen har allerede noksom godtgjort, at den kan være særdeles frugtbringende, naar den kommer i Haanden paa en Lærer, der vil drive den med Forstaaelse og Kærlighed, og det er mig derfor ganske ufatteligt, at der endnu kan findes Folk, der vil hævde, at den er betydningsløs og ikke vil føre til noget; de kunde med ganske samme Ret hævde, at det er betydningsløst og ufrugtbart at læse Værker af vor egen Litteratur med Disciplene. Jeg maa derfor ogsaa bestemt holde paa, at dette Fag virkelig faar den Æresstilling, der er tiltænkt det i Planen, som et ordinært Undervisnings- og Eksamenfag, og at det paa ingen Maade maa sættes ned paa den ringe Plads, man har foreslaaet at anvise det, som et ganske intetsigende Anhang til Latin eller Historie. Det er jo særligt Meningen, at denne Undervisning skal yde Erstatning for Tabet af Læsningen af den græske og latinske Litteratur i Originalsproget; og det Maal for Undervisningen om de to Oldtidsfolks for al Eftertid betydningsfulde Aandsliv, som Forslaget opstiller, maa absolut naas og vil sikkert ogsaa meget godt kunne naas i den Tid, Planen har tildelt Faget. Det opstilles som noget urimeligt, at man i de 2 × 2 ugentlige Timer, der er tildelt Litteraturkundskab i de to øverste Klasser, i Forbindelse med de 13 Latintimer skulde kunne naa at læse næsten det samme Pensum af græsk og latinsk Litteratur, som der nu anvendes 66 Timer i alle de 6 Klasser tilsammen for at faa gennemgaaet i Originalsprogene. Men det overses herved, at den Undervisning, der gives i ca. 40 af disse 66 Timer, slet ikke skal erstattes ved Undervisningen i Litteraturkundskab; kun for de resterende 26 à 28 Timers Græsk og Latin skal der gives Erstatning i de 4 Litteraturtimer. Nu vil et Værk som Platons Apologi ved Læsningen i Originalsproget kræve noget over 30 Timer til første Gennemlæsning og Repetition, medens det i Oversættelse kan gennemgaaes paa fyldestgørende Maade i højst 5 à 6 Timer; og dette er endda et af de Værker, der vil volde særlig Vanskelighed, medens det meste af det øvrige Pensum kan gennemgaaes langt raskere. Saa vidt jeg kan skønne, vil man højst behøve ca. 100 Timer til at gennemgaa det hele Pensum af græske og latinske Forfattere i Oversættelse,